

2. П(С)БО 11 «Зобов'язання» від 31.01.2000 № 20 [Електронний ресурс] / Сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
3. GAAP 2009 A guide to IFRS reporting Second edition Principal authors: Phil Barden, Veronica Poole, Norma Hall, Ken Rigelsford, Andrew Spooner Deloitte. Lexis Nexis – 2620 p.
4. ПБО 8/2010 «Оціночні зобов'язання, умовні зобов'язання та умовні активи» від 13.12.2010 № 167н [Електронний ресурс] / Сайт Міністерства фінансів Російської Федерації. – Режим доступу: <http://www.minfin.ru>.
5. Большой экономический словарь / под ред. А.Н. Азрилияна. – 4-е изд. доп. и перераб. – М.: Институт новой экономики, 1999. – 1248 с.
6. Райзберг Б.А. Современный экономический словарь / Б.А. Райзберг, Л.Ш. Лозовский, Е.Б. Стародубцева. – М.: ИНФРА-М, 1996. – 496 с.
7. Українсько-англійський бізнес словник [Електронний ресурс] / Сайт навчальних матеріалів по англійській мові. – Режим доступу: <http://www.classes.ru>.

Збирун Д.В.

студент;

Науковий керівник: Нужна О.А.

кандидат економічних наук, доцент,

Луцький національний технічний університет

РОЛЬ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ У ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

В умовах ринкової економіки підприємство здійснює свою діяльність, але існуюча конкуренція змушує продавця (виробника) враховувати інтереси й побажання покупців і виробляти продукцію, яка їм потрібна, за доступною ціною та хорошою якістю. Підприємство, яке не може адаптуватися на ринку, не має змоги оплатити вартості товару, робіт та послуг, розрахуватись з бюджетом, а через те наражається на небезпеку примусового продажу свого майна, що в кінцевому результаті може призвести до банкрутства. Отже, щоб цьому запобігти, підприємство мусить постійно стежити за ситуацією на ринку і забезпечувати високу конкурентоспроможність своєї продукції.

Одним із інструментів з'ясування реальної конкурентоспроможності є аналіз фінансового стану та результатів діяльності підприємства. Аналіз підприємства є постійною необхідністю, бо не можна вести господарство без аналізу його доходів і витрат [1, с. 328].

Закони ринкової економіки диктують свої правила і тому у керівників повинний бути відповідний спосіб мислення та поведінки. Вони повинні забезпечувати таку безперервну роботу, при якій кожна вкладена в підприємство гривня давала б найвищий прибуток. Щоб забезпечити це, необхідно постійно аналізувати фінансовий стан, проводити обґрунтоване наукове дослідження фінансових відносин і руху фінансових ресурсів у процесі господарської і торговельної діяльності кожного підприємства.

Фінансовий аналіз – це ефективний інструмент оцінювання і прогнозування фінансового стану та результатів діяльності підприємства на основі документів, які відображають ці процеси.

Інформаційною базою аналізу фінансового стану слугує бухгалтерська фінансова звітність, тобто ряд показників, які відображають майновий стан підприємства на конкретну дату, а також результати його діяльності за різні періоди.

Склад, зміст, вимоги та інші засадні основи бухгалтерської звітності регламентовано національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку № 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Згідно з цим положенням бухгалтерська звітність складається із таких форм, на основі яких здійснюється аналіз фінансового стану підприємства [5]:

1. «Звіт про фінансовий стан», ф. 1.
2. «Звіт про сукупний дохід», ф. 2.
3. «Звіт про рух грошових коштів», ф. 3.
4. «Звіт про власний капітал», ф. 4.
5. «Примітки до річної фінансової звітності», ф. 5.

У економічній практиці за доступністю інформацію розподіляють на відкриту й закриту (комерційна таємниця), а відтак фінансовий аналіз діяльності підприємства може бути: внутрішній та зовнішній.

Внутрішній аналіз здійснюється компетентними працівниками підприємства для визначення динаміки досліджуваного елемента та прийняття ефективних управлінських рішень.

Зовнішній аналіз здійснюється зацікавленими організаціями – податковою інспекцією, банком, акціонерами, іншими структурами за даними публічної бухгалтерської звітності.

У деяких випадках для аналізу фінансового стану підприємства замало тільки бухгалтерської звітності. В цьому випадку допоможуть примітки до форм бухгалтерської звітності, які дають змогу зовнішнім користувачам докладно ознайомитися з фінансовим станом підприємства.

Проте для проведення більш деталізованого аналізу, крім фінансової звітності використовується інформація, яка доступна тільки внутрішнім користувачам (працівникам підприємства). В основному для проведення аналізу фінансового стану підприємства використовується така інформація:

- 1) конструкторсько-технологічна;
- 2) планово-нормативна;
- 3) дані всіх видів господарського обліку;
- 4) звітність: оприлюднена фінансова звітність (річна) та квартальна, а також комерційна звітність, яка складається за спеціальними вказівками, та обов'язкова статистична звітність;
- 5) позаоблікова інформація: маркетингові дослідження, закони, інструкції та експертна інформація.

Головним завданням фінансового аналізу є своєчасне виявлення та усунення недоліків у фінансовій діяльності підприємства, розробка найоптимальніших управлінських рішень для поліпшення фінансового стану підприємства [3, с. 328].

Отже, основними напрямками аналізу фінансового стану підприємства є:

– виявлення та вивчення причин, які негативно чи позитивно впливають на фінансовий стан об'єкта аналізу;

- підготовка проектів управлінських рішень щодо підвищення фінансової стабільності, платоспроможності, ліквідності підприємства;
- розробка заходів для оптимізації структури фінансових ресурсів і їх ефективного використання.

Завдання аналізу можуть бути різними залежно від цілей аналізу і специфіки підприємства та переплітатися один з одним. Ці завдання розв'язуються на основі дослідження динаміки абсолютних і відносних фінансових показників та його подальшого аналізу.

Виділяють чотири основні методи аналізу фінансового стану, які широко застосовуються в практиці господарської діяльності підприємств різного типу власності та діяльності (рис. 1).

Рис. 1. Основні методи аналізу фінансового стану підприємства
Розроблено автором за даними [4, с. 378]

Якість фінансового аналізу найбільшою мірою залежить від застосованої методики, достовірності даних фінансової звітності, а також від того, який керівник очолює підприємство, тобто від його прийнятих управлінських рішень.

За даними поточного фінансового аналізу здійснюється розробка основних показників, що входять до фінансового та виробничого плану, а вже на підставі цих даних розраховуються планові стратегії розвитку підприємства в майбутньому.

Таким чином, на нашу думку, від того, наскільки якісно проведено фінансовий аналіз, залежить ефективність управлінських рішень, а відтак – ефективність роботи підприємства в цілому.

Список використаних джерел:

1. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / О.Я. Базилінська – К. Центр учбової літератури, 2009. – 328 с.
2. Білик М.Д. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / Білик М.Д., Павловська О.В., Притуляк Н.М., Невмержицька Н.Ю. – К. КНЕУ, 2005. – 592 с.
3. Власюк Н.І. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / Н.І. Власюк. – Львів. Магнолія, 2010. – 328 с.
4. Єфімова О.В. Фінансовий аналіз / О.В. Єфімова. – М. Бухгалтерський облік, 2005. – 378 с.
5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» «: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>.

Кравчак В.Г.*студент;***Нужна О.А.***кандидат економічних наук, доцент,
Луцький національний технічний університет***МЕТОДИКА АНАЛІЗУ****РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ**

Для ефективної роботи та впевненості в прийнятті правильних управлінських рішень, кожному підприємству необхідно проводити розрахунки основних показників його діяльності, за допомогою економічного аналізу.

Так, одним з таких показників є рентабельність.

Рентабельність – це показник, що характеризує рівень віддачі витрат або ступінь використання ресурсів, що є в наявності, в процесі виробництва і реалізації продукції.

Є декілька видів показників рентабельність, але, на нашу думку, найбільш вагомим серед них є рентабельність продукції, оскільки саме виробництво та реалізація продукції і є головною метою діяльності будь-якого підприємства.

Рентабельність продукції – це економічна категорія, яка характеризує ефективність виробництва та реалізації продукції, і визначається за формулою (1):

$$P_n = \frac{P_p}{C_3}, \quad (1)$$

де P_n – рентабельність продукції;

P_p – прибуток від реалізації продукції;

C_3 – загальна виробнича собівартість [3].

Показник рентабельності продукції показує, скільки припадає прибутку на одну гривню загальних виробничих витрат.